

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1140/21
21.5.2021.године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Зорице Смирчић, председника већа, Невенке Калуђеровић и Зорице Вељић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из Аранђеловца, ул. Краља Петра Првог бр. 34/5, против туженог Јавног предузећа “Електропривреда Србије”, Београд, Огранак РБ “Колубара”, Лазаревац, ул. Светог Саве бр. 1, ради исплате, одлучујући о жалби тужиоца изјављеној против пресуде Основног суда у Лазаревцу П1.бр.388/20 од 08.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 21.05.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 388/20 од 08.02.2021.године у ставу првом, изреке у делу у ком је одбијен тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде штете због мање исплаћене зараде у новчаним износима по месецима, са припадајућом затезном каматом и уплату доприноса по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања на утужене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање за период од октобра 2013.године до децембра 2013.године и у том делу **СЕ ОДБИЈА**, као неоснована, жалба тужиоца.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Лазаревцу П1 388/20 од 08.02.2021.године у осталом делу става првог изреке, па се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу на име накнаде штете због мање исплаћене зараде за период од јануара 2014.године до јануара 2015.године исплати и то:

- износ од 18.089,64 динара са затезном каматом од 13.02.2014.године до исплате,
- износ од 8.087,87 динара са затезном каматом од 13.03.2014.године до исплате,
- износ од 11.979,34 динара са затезном каматом од 15.04.2014.године до исплате,
- износ од 13.824,17 динара са затезном каматом од 16.05.2014.године до исплате,
- износ од 13.062,18 динара са затезном каматом од 12.06.2014.године до исплате,
- износ од 13.078,79 динара са затезном каматом од 15.07.2014.године до исплате,
- износ од 15.016,83 динара са затезном каматом од 14.08.2014.године до исплате,

-износ од 12.226,13 динара са затезном каматом од 11.09.2014.године до исплате,
-износ од 9.634,68 динара са затезном каматом од 14.10.2014.године до исплате,
-износ од 13.922,06 динара са затезном каматом од 13.11.2014.године до исплате,
-износ од 11.331,67 динара са затезном каматом од 11.12.2014.године до исплате,
-износ од 13.364,98 динара са затезном каматом од 13.01.2014.године до исплате,
-износ од 13.092,00 динара са затезном каматом од 13.02.2015.године до исплате,
као и да на досуђене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати за тужиоца припадајуће доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања, све у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу другом изреке пресуде Основног суда у Лазаревцу П1 388/20 од 08.02.2021.године, па **СЕ ОДБИЈА**, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка у износу од 1.650,00 динара, а **ОБАВЕЗУЈЕ СЕ** тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 89.900,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, а изнад досуђеног износа **ОДБИЈА СЕ** захтев тужилаца за накнаду трошкова поступка пред првостепеним судом.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени да тужиоцу накнади трошкова жалбеног поступка у износу од 39.200,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П1.бр.388/20 од 08.02.2021. године, ставом првим изреке пресуде одбијен је тужбени захтев тужиоца којим су тражио да се обавезе тужени да му на име накнаде штете због мање исплаћене зараде за период од октобра 2013.године до јануара 2015.године исплати новчане износе по месецима, са законском затезном каматом и датумима каматног почетка као у њеном садржају, као и да на наведене износе надлежном Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање уплати за тужиоце доприносе по основу обавезног пензијског и инвалидског осигурања, као неоснован; ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.650,00 динара.

Против наведене пресуде тужилац је благовремено изјавио жалбу, побијајући је у целости из свих законом прописаних разлога, са предлогом за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Испитујући правилност ожалбене пресуде у границама овлашћења прописаних одредбом члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр.72/11...55/14), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужиоца делимично основана.

Према чињеничном стању утврђеном у првостепеном поступку тужилац је био у радном односу у ПД “Колубара метал” ДОО Вреоци до 31.12.2013. године када је извршена статусна промена припајање ПД “Колубара метал” ДОО Вреоци ПД РБ “Колубара” ДОО, као друштву стицаоцу на основу Одлуке о припајању ПД “Колубара

метал” ДОО Вреоци од 29.11.2013. године. У периоду до статусне промене закључно са 31.12.2013. године цена радног часа за најједноставнији рад, као елемента за обрачун зараде је била уговорена између Синдикалне организације “Колубара метал” и послодавца “Колубара метал” ДОО Вреоци. Након извршене статусне промене тужени као послодавац следбеник је исплаћивао зараде запосленима послодавца претходника “Колубара метал” Д.О.О. Вреоци, па и овде тужиоцу, утврђујући вредност радног часа на основу Споразума о утврђивању вредности радног часа, који је закључен између директора ПД РБ “Колубара” ДОО Лазаревац и Синдикалне организације “Колубара”, односно Синдикалне организације “Колубара метал” којим је за запослене у ЈП РБ “Колубара” утврђена већа вредности радног часа за обрачун зараде у односу на запослене у огранку “Колубара метал” за сваки месец у утуженом периоду у складу са којима су тужиоцима исплаћиване зараде. Износи наведени у изреци пресуде, представљају разлику зараде обрачунате на основу мање вредности радног часа за запослене у огранку “Колубара метал” у односу на вредност радног часа за остале запослене у ЈП РБ “Колубара”, који су утврђени на основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је, као неоснован, одбио постављени тужбени захтев тужилаца. Према датим разлозима, одлучујући о делу тужбеног захтева за накнаду штете због мање исплаћене зараде услед обрачуна зарада према вредности радног сата која је мања од вредности радног сата код оснивача, а за период у коме је “Колубара метал” доо, пословала као самостално предузеће до 31.12.2013. године, првостепени суд је, с позивом на правила из члана 33 став 3 КУ “Колубара Метал” доо, од 27.7.2012. године, закључио да је послодавац био овлашћен да због промењених околности уговори вредност радног часа у нижем износу од вредности радног часа код оснивача, што је у конкретном случају остварено кроз закључивање споразума о утврђивању вредности радног часа у складу са протоколима, па су тужиоци у том периоду добијали зараду по цени радног сата у складу са тим актима. У складу са правилима из члана 11 Уговора о припајању, послодавац следбеник је још годину дана у периоду од 1.1.2014. године до 1.2.2015. године примењивао опште акте правног претходника и сагласно правилима из члана 33 Колективног уговора код послодавца претходника са синдикатом закључивао споразуме којима је утврђивао вредност радног сата за запослене из ове организационе целине, па тужиоци неосновано потражују разлику зараде за период од јануара 2014. године до јануара 2015. године. Према разлозима ожалбене пресуде надаље, коефицијенти радних места у огранку “Колубаре метал” доо, били су већи од коефицијената истих радних места у другим огранцима туженог, због чега је донета Одлука о измени и допуни Одлуке о организацији и систематизацији послова РБ “Колубара” д.о.о. Лазаревац од 16.1.2015. године и Одлука о измени Одлуке о коефицијентима послова у ПД РБ “Колубара” од 30.1.2015. године, због чега послодавац следбеник за јануар 2015. године није утврђивао јединствену цену радног сата за запослене у огранку РБ “Колубара” Лазаревац и остале запослене, већ је на основу Одлуке директора туженог од 9.2.2015. године утврђена вредност радног часа за огранак за тај месец. По оцени суда, зарада за јануар 2015. године обрачуната је и исплаћена у складу са одредбама Закона о утврђивању максималне зараде у јавном сектору и Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Доносећи ожалбену пресуду у потврђујућем делу, првостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право и за своју одлуку дао разлоге које у битном прихвата и овај суд.

Према правилима из члана 104 став 1 и 2 Закона о раду (“Службени гласник РС” бр. 24/05 ... 75/14), запослени има право на одговарајућу зараду која се утврђује у складу са законом, општим актом или уговором о раду. Запосленом се гарантује једнака зарада за исти рад или рад исте вредности који остварује код послодавца.

Према правилима из члана 104 став 3 истог закона, под радом исте вредности подразумева се рад за који се захтева исти степен стручне спреме, иста радна способност, одговорност и физички и интелектуални рад. Новелама ове норме објављеним у “Службеном гласнику” РС бр.75/14 одређено је да се под радом једнаке вредности подразумева рад за који се захтева исти степен стручне спреме, односно образовања, знање и способности, у коме је остварен једнак радни допринос уз једнаку одговорност.

У случају статусне промене, односно промене послодавца у складу са законом, послодавац следбеник преузима од послодавца претходника општи акт и све уговоре о раду који важе на дан промене послодавца (члан 147 ЗОР). Послодавац следбеник, према правилима из члана 150 истог закона дужан је да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца, осим ако пре истека тог рока истекне време на које је закључен колективни уговор код послодавца претходника или код послодавца следбеника буде закључен нов колективни уговор.

Колективним уговором код Привредног друштва “Колубара Метал” д.о.о. Вреоци заведеним под бројем 11733 дана 27.2.2012.године, који је био на правној снази у време припајања овог привредног друштва оснивачу РБ “Колубара” д.о.о. одређено је да се основна зарада запосленог утврђује на основу коефицијента посла, вредности радног сата и месечног фонда остварених сати (члан 32). Према правилима из члана 33 истог акта, вредност радног часа за текућу годину утврђује се за сваки месец у висини вредности радног сата за најједноставнији рад који се примењује код оснивача ПД РБ “Колубара” д.о.о. Лазаревац, а евентуално већу вредност уговорне стране могу споразумно накнадно утврдити (став 1). Вредност радног часа за наредну годину уговорне стране ће споразумно утврдити најкасније до 15. јануара наредне године, односно са даном доношења Плана пословања послодавца за ту годину, с тим да све до закључења споразума, примењује се вредност радног часа који је утврђен за месец децембар календарске године која јој претходи, увећан за сваки наредни месец у висини процента раста трошкова живота објављеним од стране надлежног органа за послове статистике (став 2). Ако се у току календарске године битно промене околности на основу којих је утврђена вредност радног часа за најједноставнији рад, уговорне стране ће га споразумно променити.

Поштујући наведену норму, према правном схватању овог суда, вредност радног часа морала је бити утврђивана запосленима у висини вредности радног часа за најједноставнији рад који се примењује код оснивача ПД РБ “Колубара” д.о.о. само у 2012.години као години у којој је закључен Колективни уговор, јер на то упућује исказ:

“за текућу годину”. Вредност радног часа за наредне године уговорне стране самостално утврђују споразумом, а до његовог закључења примењује се вредност радног часа утврђена за месец децембар календарске године која јој је претходила, како то произилази из става 2 назначене норме и може се споразумно променити у случају битних промена околности.

Из напред наведеног, произилази да је послодавац претходник “Колубара Метал” д.о.о. имала овлашћење да за 2013.године, у којим месецима је пословала као самостално привредно друштво, на начин прописан одредбом члана 33 став 2 и 3 утврди вредност радног часа за назначене месеце 2013.године, као елемент за обрачун и исплату зараде у складу којима је и извршила исплату, па је супротно тврдњи жалбе, првостепени суд правилно применио материјално право када је као неосноване одбио тужбене захтеве тужилаца за исплату утужене разлике зараде за 2013. годину.

С обзиром на свој акцесорни карактер потврђена је и одлука о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање, применом правила из члана 2 и 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање, за 2013.годину, садржана у делу става првог изреке ожалбене пресуде.

Запосленим преузетим из ПД “Колубара метал” д.о.о. Вреоци, па и овде тужиоцима, зарада у преосталом делу утуженог периода обрачунавана и исплаћивана је применом мање вредности радног часа у односу на вредности радног часа за обрачун зараде запосленим у РБ “Колубара ” д.о.о., супротно одредбама КУ ПД “Колубара метал” д.о.о. Вреоци, према којима се вредност радног часа као елемента за обрачун зараде се утврђује у висини вредности радног часа за најједноставнији рад код оснивача РБ “Колубара”, који је послодавац следбеник био дужан да примењује најмање годину дана након извршене статусне промене. Према томе РБ “Колубара” након статусне промене у складу са чланом 33 КУ “Колубара Метал”, није имала овлашћење да споразумом уговара мању цену рада, само већу. Околност да је претходни послодавац “Колубара Метал”, пре статусне промене уговарао мању вредност радног часа, не представља извињавајућу околност због које је послодавац следбеник могао да поступа на исти начин.

По правном схватању овог суда, првостепени суд је погрешно применио материјално право и када је примењујући Колективни уговор послодавца претходника оценио да је послодавац следбеник био овлашћен да са синдикатом закључи споразуме о вредности радног часа за запослене у огранку РБ “Колубара” у мањој вредности од вредности радног часа одређеног за запослене у осталим организационим јединицама.

Као елемент за обрачун основне зараде запосленог вредност радног часа мора бити иста за све запослене код послодавца, јер се у супротном нарушава императивно правило прописано одредбом члана 104 став 2 и 3 Закона о раду о једнакој заради за исти рад или рад исте вредности, без обзира на посебна правила код промене послодавца из члана 150 ЗОР, према којима је послодавац следбеник дужан да примењује општи акт послодавца претходника најмање годину дана од дана промене послодавца уколико не закључи нов Колективни уговор. Одређивање вредности радног часа запосленима у огранку РБ “Колубара” у нижем износу од вредности радног часа

осталим запосленима има за последицу различиту основну зараду за исти рад или рад исте вредности. Тако одређена вредност радног часа не може се правдати лошим пословним резултатима послодавца претходника. Ово зато што пословни резултати организационе целине код послодавца могу бити евентуално од утицаја на одређивање дела зараде по основу доприноса запосленог пословном успеху послодавца у смислу правила из члана 105, 106 и 107 Закона о раду, али не и основ за одређивање различите основне зараде кроз различиту вредност радног часа запослених у организационим јединицама код истог послодавца.

Цена рада за исти рад или рад исте вредности мора бити иста, без обзира у ком организационом делу истог правног субјекта рад обавља, у складу са Уставом зајамченим правом на правичну накнаду за рад, какво правно схватање је заузео Уставни суд у одлуци Уо-25/09 од 9.6.2010.године.

У конкретном случају, у периоду од јануара 2014.године до јануара 2015.године тужени тужиоцима није исплаћивао зараду према вредности радног часа одређеног за запослене у осталим организационим јединицама, већ у мањој вредности, па је и у овом делу првостепена пресуда преиначена и тужени је обавезан да тужиоцима исплати разлику између зараде обрачунате према вредности радног часа за запослене у осталим пословним јединицама туженог и зараде исплаћене тужиоцима према вредности радног часа за запослене у огранку РБ “Колубара”, чију је висину првостепени суд утврдио вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, на чију рачунску тачност тужени није имао примедби.

Послодавац следбеник је, у року из члана 150 Закона о раду, имао могућност да измени опште акте и закључи нови колективни уговор и изједначи коефицијенте за радна места и на тај начин испуни законску обавезу да запосленима исплаћује једнаку зараду за исти рад, као што је то учинио након утуженог периода, па се с позивом на тврдњу да су коефицијенти запослених у огранку “АА” били већи у односу на коефицијенте запослених код послодавца следбеника, не доводи у сумњу правилност ожалбене пресуде.

Осим тога, на туженом је, у смислу правила из члана 231 став 3 ЗПП-а, терет доказивања чињенице да је обрачуната и исплаћена основна зарада тужиоцима једнака заради осталих запослених који су у утуженом периоду обављали рад исте вредности. До закључења расправе пред првостепеним судом тужени није предочио опис послова тужилаца и упоредног радника са условима за обављање тих послова и коефицијентима по којима им је вршен обрачун зараде, па тврдња туженог да су коефицијенти радних места код послодавца претходника били већи у односу на коефицијенте истих радних места код послодавца следбеника, нема своје чињенично покриће.

У конкретном случају, без разумно оправданог разлога запослени из припојеног привредног друштва стављени су у неравноправан положај у односу на друге запослене код послодавца, чиме је супротно правилима из члана 18, 19 и 20 Закона о раду извршена њихова дискриминација по основу права на исплату зараде према вредности радног часа одређеног за друге запослене.

Преиначена је и одлука у погледу споредног тражења, законске затезне камате и

применом правила из члана 277 и 324 Закона о облигационим односима тужени обавезан да због доцње, да на износе главног дуга разлике зараде за период од од јануара 2014.године до јануара 2015.године исплати и камату са датумима каматног почетка као у изреци пресуде.

Применом правила из члана 2 и 51 Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање преиначена је и одлука о уплати доприноса за пензијско и инвалидско осигурање за исти период и у овом делу усвојени постављени тужбени захтеви.

У случају делимичног успеха у спору по тужбеном захтеву за исплату новчаног потраживања, сразмеран део трошкова које је тужилац имао у спору одређује се тако што се као вредност предмета спора узима новчана вредност за коју је странка успела у спору. Тужилац је у овој парници су имао трошкове потребне за вођење парнице и то: за састав тужбе у износу од 6.000,00 динара и три поднеска у износу од по 12.000,00 динара, за заступање од стране адвоката на четири одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, за састав жалбе од 31.01.2020.године у износу од 12.000,00 динара. за трошкове вештачења у износу од 6.000,00 динара, такса за тужбу у износу од 3.300,00 динара и такса на пресуду у износу од 13.660,00 што чини укупан износ од 89.900,00 динара, који је и досуђен овом пресудом, за које је поднет опредељен захтев. Изнад досуђеног износа одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка пред првостепеним судом, с обзиром да се у случају укидања одлуке од стране вишег суда, судска такса плаћа само на једну првостепену одлуку, а за одлуке другостепеног суда по жалбама, не плаћа се такса на одлуку којом се укида првостепена пресуда.

С обзиром на успех тужиоца у поступку по жалби, признати су му као нужни и потребни трошкови за састав жалбе од 12.000,00 динара, одмерено према важећој АТ и за таксу на жалбу и одлуку по жалби у износу од по 13.600,00 динара, што укупно чини износ од 39.200,00 динара, а применом члана 153 и 154 ЗПП.

Из изложених разлога, применом одредбе члана 390, 394 тачка 4, 401 тачка 3 и 165 став 2 ЗПП-а („Службени гласник РС“ бр.72/11, 55/14), одлучено је као у изреци пресуде.

**Председник већа-судија,
Зорица Смирчић с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић